

SH - 125

Total No. of Pages : 3

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, March - 2023

SOCIOLOGY

DSE-E69 : Human Rights (Special Paper - X)

Sub. Code : 75614/79614

Day and Date: Tuesday, 30 - 05 - 2023

Total Marks : 40

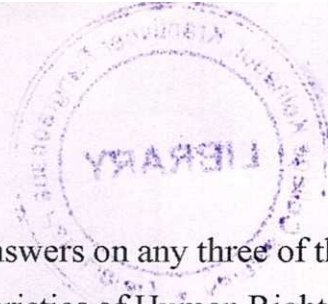
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative : [5]

- a) _____ is known as the king who actually took action to protect and promote human rights in ancient India.
- i) Kautilya
  - ii) Gautama Buddha
  - iii) Emperor Ashoka
  - iv) Chanakya
- b) The International Covenant on Civil and Political Rights was adopted in
- i) 1966
  - ii) 1948
  - iii) 1972
  - iv) 1980
- c) The Indian Parliament passed the Protection of Human Rights Act _____ for the protection of human rights.
- i) 1991
  - ii) 1992
  - iii) 1990
  - iv) 1993
- d) The nature of rights is _____.
- i) Permanent
  - ii) Variable
  - iii) Ideological
  - iv) Stiff
- e) A premeditated extrajudicial killing by a group is _____ killing.
- i) Unfortunate
  - ii) Collective
  - iii) Mob
  - iv) Malice

P.T.O.

SH - 125

[15]

Q2) Write short answers on any three of the following.

- Characteristics of Human Rights.
- Human Rights in Indian Medieval Period.
- Types of human trafficking.
- Naturalistic Theories of Rights.
- Fundamental and Educational Rights.

Q3) Write answers in details any two of the following.

[20]

- Discuss Universal Declaration of Human Rights 1948 in detail.
- Explain the meaning and nature of human trafficking.
- Discuss Jeremy Shestock's Theory of Rights.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
  - उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

अ) प्राचीन भारतात मानवी हक्कांच्या संरक्षणाची व संवर्धनाची प्रत्यक्षात कार्यवाही करणारा राजा म्हणून ..... ओळखला जातो.

i) कौटिल्य	ii) गौतम बुद्ध
iii) सम्राट अशोक	iv) चाणक्य

ब) नागरी व राजकीय हक्कांचा आंतरराष्ट्रीय करारनामा ..... मध्ये संमत झाला.

i) 1966	ii) 1948
iii) 1972	iv) 1980

SH - 125

- क) मानवी हक्कांच्या संरक्षणासाठी भारतीय संसदेने मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम ..... साली संमत केला.
- i) 1991 ii) 1992
iii) 1990 iv) 1993
- ड) हक्कांचे स्वरूप ..... असते.
- i) स्थायी ii) परिवर्तनशील
iii) वैचारिक iv) ताठर
- इ) एखाद्या समूहाने पूर्वनियोजित पणे न्यायालयीन अधिकार क्षेत्राबाहेर केलेली हत्या म्हणजे ..... हत्या होय.
- i) दुर्दैवी ii) सामूहिक
iii) जमाव iv) दुर्विहित

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[15]

- अ) मानवी हक्काची वैशिष्ट्ये
ब) भारतीय मध्ययुगीन कालखंडातील मानवी हक्क
क) मानवी दुर्व व्यापाराचे प्रकार
ड) हक्का विषयीचे नैसर्गिक दृष्टिकोन
इ) मूलभूत व शैक्षणिक हक्क

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही दोनची सविस्तर उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) मानवी हक्कांचा वैश्विक जाहीरनामा 1948 वर सविस्तर चर्चा करा.
ब) मानवी तस्करीचे अर्थ आणि स्वरूप विशद करा.
क) जेरेमी शेस्टॉकचे हक्का विषयीच्या सिद्धांताचे सविस्तर विवेचन करा.

